

Mångfunktionella förskolegårdar

som främjar hälsa, inlärning och hållbarhet.

2017

Mångfunktionella förskolegårdar som främjar hälsa, inlärning och hållbarhet

Teamet: Helén Carlsson, Pernilla Anehagen, Mia Rosén och Katrin Larsson på förskolan Äventyret i Habo

Övergripande mål: Öka antalet ekosystemtjänster på vår gård och öka barns och vuxnas medvetenhet kring dessa.

Delmål: Anlägga en torräng, sätta upp solskydd, anlägga en skogsträdgård, tillverka ett insekshotell och insektsbad, tillverka och sätta upp fågelholkar.

Bakgrund:

- Vi har under tre års tid arbetat med hållbar framtid som fokus, i våra projekt och som prioriterat mål. I detta arbete har vi lärt oss mycket och utvecklat vår och barnens ekologiska känslighet. Vi tyckte att beskrivningen av forskningsprojektet stämde väl överens med vår intention och vårt arbete.
- Vi har fantastiska lärmiljöer på vår gård men vi kunde se att vi hade möjlighet att öka antalet ekosystemtjänster. De projekt som barnen var inne i under forskningsprojektets början föll väl ihop med dessa tankar.
- Vi gjorde en kartläggning enligt fiskbensmodellen. I denna ställde vi oss frågor; vad som var möjligt att göra, hur vi skulle gå till väga och hur vi kunde söka kunskap.

Förändringar:

- **Insektshotell** och insektsbad- Barnen har under året haft getingar som fokus i sitt projekt. Året avslutas med att vi är delaktiga i en utställning på Esplanaden i Huskvarna. Detta år är temat Stolliga stolar och vi använde vår idé om insekshotell till utställningen och köpte en stol på second hand som vi använt som stomme. Barnen har varit med och sågat, skruvat, målat och samlat material. I samtal med barnen har vi pratat om varför insekterna behöver ett hotell och varför vi behöver insekter. När vi tillsammans med barnen sökte information kring detta lärde vi oss att insekterna behövde ett insektsbad och då tillverkade vi ett och ställde bredvid insekshotellet.

- **Torräng**- Barnen har tagit med sig potatisskal och annat organiskt material hemifrån. Barnen har varit med och grävt, öst och varvat jord och organiskt material. De har krattat och sått. Vid gårdsfesten invigde vi torrängen tillsammans med alla föräldrar genom att klippa band och berätta om vårt arbete. Vi har pratat om vad en torräng är och varför vi behöver våra insekter.

- **Solskydd**- Vi har tagit kontakt med kommunen och påtalat vårt behov av solskydd. Vi fick efter lite påtryckningar dessa beviljade och har blivit lovade att de ska sättas upp. Vi har pratat med barnen om solens starka strålar och att vi behöver skydda oss.
- **Fågelholkar**- Vi köpte in byggsatser som barnen fick arbeta med. Dessa var väldigt enkla i sin konstruktion så barnen kunde själva jobba med dem och bygga ihop dem. De har skruvat och målat.

- **Skogsträdgård**- Vi har läst boken Skogsträdgården. Vi har köpt in redskap till barn och vuxna. Vi har bestämt var på gården den ska vara och börjat planera vilka växter vi ska ha. Vi har bestämt att vi kommer att börja plantera till hösten för att kunna vara på plats för bevattning när den är nyplanterad. Vi har varit på trädgårdshandeln och köpt in en del växter samt

planterat ner de växter vi har fått genom forskningsprojektet. Vi fick även en vinbärsbuske i sommarpresent av alla föräldrar på gårsfesten.

- Barn, pedagoger och föräldrar har involverats i arbetet med testerna. Vi i forskningsgruppen har arbetat med observerande mätningar.
- Vi har samverkat med vaktmästare och tekniska kontoret på kommunen.

Resultat:

- Insektshotell och insektsbad- Barnens engagemang och intresse har varit stort, särskilt bland de äldsta barnen på förskolan. Då arbetet har skett bland alla barn ute på gården så har även övriga barn och pedagoger lockats av arbetet och visat en nyfikenhet. När vi gör något praktiskt tillsammans blir barn väldigt nyfikna och engagerade. Vi märker även att när vi tar tillvara på barns idéer och tankar genom processen vet de att de har möjlighet att påverka och hela projektet blir mer meningsfullt. Insektshotellet står precis innanför grinden där vi alla passerar varje dag. Barn stannar ofta upp och tittar om det har flyttat in någon. De har inte lyckats se någon ännu men fantiserar, besjalar och vill gärna stoppa in fler saker som insekterna kan tänkas tycka om. Det blir många fina samtal och möten.
- Torräng- Barnen har varit väldigt involverade och vi upplever att intresset har varit stort. Det har varit många barn som har slutit upp och velat vara med och jobba. Detta har fallit mycket väl ut särskilt bland de äldsta barnen som har haft ett projekt som fokuserat på getingar under året som gått. Även torrängen är placerad precis innanför grinden och är mycket estetisk. När det började växa var både barn, vuxna och föräldrar vid torrängen och visade ett intresse och en nyfikenhet över att det växer, hur det ser ut och vad som ska komma upp.
- Solskydd- Det har tyvärr inte hänt så mycket mer än att vaktmästaren varit på förskolan och mätt. Efter att vi legat på ytterligare resulterade det i att kommunen har lagt ut det på en byggfirma. Vi hoppades att dessa skulle sättas upp innan sommaren men än så länge har vi inte fått några solskydd. Vi har pratat med barnen om solen starka strålar och att vi behöver skydda oss. Detta finns det redan en medvetenhet kring då solen är stark och vi pratar mycket om att vi måste skydda oss genom att smörja in oss, ha kläder och keps på och vara i skuggan.

- Fågelholkar- Barnen var med och sökte information kring hur högt och i vilket väderstreck man ska sätta upp dem för att fåglar ska vilja flytta in. Vi involverade en förälder som hjälpte oss att sätta upp dem. Barnen har funderat på vilken typ av fåglar som kan tänkas flytta in. Eftersom det är ett litet hål så tror barnen att det är små fåglar. De tänker också att stora fåglar bygger sina bon själva av pinnar. Det är ofta som något barn stannar upp och pratar om fågelholkarna, om det har flyttat in någon och vad de i så fall gör där inne.
- Skogsträdgård- Vi har gjort en plan för vår skogsträdgård och tagit till oss information kring jordmån och vilka växter som fungerar. Ellen Almers har varit på förskolan och pratat om skogsträdgårdar för all personal och på så vis är alla engagerade i denna. Vi har köpt in en del växter och beställt grävning av kommunen. Denna test är bara påbörjad och planen är att arbeta med den under hösten.

Summering:

- Vi ser att de ekosystem vi har berikat vår gård med blir fina mötesplatser för samtal mellan barnen och barn- vuxna. Barn ställer frågor, har teorier och använder sin fantasi. De undersöker och utforskar på flera olika sätt. Detta resulterar i att de reflekterar genom olika estetiska material såsom lera och tecknande inne på förskolan. Vi märker en ökad medvetenhet hos föräldrar och att de pratar om projektet även hemma. Vi kan se ett engagemang och en ekologisk känslighet hos barnen och att den ökar ju mer vi är i relation till naturen.

Nästa steg:

- Vi arbetar vidare med vår skogsträdgård och även med solskydden. När det gäller skogsträdgården har vi en plan på grävning, biokol, organiskt material och plantering. Här har vi tänkt involvera föräldrarna. Vad det gäller solskydden ska vi återigen höra av oss till kommunen och begära en tidsplan på dessa.
- Vi ser att alla våra nya ekosystem kommer att finnas kvar länge på vår gård och tillsammans med barnen ser vi fram emot hur de kommer att utvecklas.